

gemeente harderwijk

Programma 5 Sport, cultuur en recreatie

Algemeen Programma 5

Harderwijk is een sportieve en creatieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is om te sporten, te bewegen en te genieten van kunst en cultuur. Door inwoners de mogelijkheid te bieden mee te doen aan sportieve en culturele activiteiten willen wij de gezondheid, verbondenheid, betrokkenheid en participatie in de Harderwijkse en Hierdense samenleving vergroten. Tevens zorgen we voor een kwalitatieve leefomgeving met voldoende en goed onderhouden parken, speelplekken, natuurgebieden en recreatieve routes. Dit is van essentieel belang voor de gezondheid, het welzijn en de leefbaarheid van onze inwoners.

Wij activeren alle inwoners voor een actieve en gezonde leefstijl, iedereen doet mee

We willen blijvend sport- en beweeggedrag van alle inwoners stimuleren en waar mogelijk intensiveren. Motivaties voor inwoners kunnen zijn: ontspanning, presteren, maar ook ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid. Inwoners moeten zich veilig voelen en ongeacht hun achtergrond kunnen sporten en bewegen. We zetten in op bewustwording, zodat iedereen met plezier kan sporten en bewegen op zijn of haar eigen niveau.

Wij ondersteunen vitale en sterke sport- en beweegclubs

Wij streven ernaar om een breed netwerk van zowel sportverenigingen als -aanbieders te faciliteren en te onderhouden. Daarnaast is er specifiek voor sportverenigingen het streven om deze op organisatiekracht te versterken. En worden verenigingen gestimuleerd om (indien mogelijk en gewenst) zich te ontwikkelen tot een vitale sportvereniging.

Wij faciliteren passende en voldoende sportvoorzieningen

In de gemeente Harderwijk willen we voldoende uitnodigende sport- en beweegvoorzieningen beschikbaar stellen. Hiermee wordt een breed aanbod van sport en bewegen mogelijk gemaakt, zowel binnen, buiten, als in de openbare ruimte.

Wij nodigen inwoners uit om mee te doen aan kunst- en cultuuruitingen

Kunst en cultuur kan mensen met elkaar verbinden. Door cultuur kunnen mensen elkaar ontmoeten, samenwerken aan een gemeenschappelijk doel en nieuwe dingen ontdekken. Dat geldt voor iedereen: jong en oud, met of zonder beperking, met iedere achtergrond. Kunst en cultuur maken de openbare ruimte afwisselend en geven gemeente Harderwijk een eigen gezicht. Daarmee maken ze de stad aantrekkelijk voor bedrijven en nieuwe inwoners en dragen ze bij aan de plaatselijke economie.

Wij ondersteunen en stimuleren culturele instellingen en initiatieven

Met subsidies en het bevorderen van samenwerking ondersteunen we de grotere culturele instellingen, zodat er een goede afstemming plaatsvindt op wat de inwoners van gemeente Harderwijk en andere belangstellenden willen. Met Stad als Podium ontwikkelen we een unieke manier om de podiumkunsten in te vullen. De culturele instellingen richten zich ook op de doelstellingen van het Sociaal Domein door die mensen te bereiken die niet zo snel meedoen aan kunst en cultuur. Er wordt cultuureducatie verzorgd, op school en daarbuiten. De openbare bibliotheek vervult daarnaast een belangrijke taak bij het terugdringen van laaggeletterdheid.

Wij zorgen voor het beheer, de instandhouding en de ontwikkeling van het openbaar groen en de voorzieningen voor openluchtrecreatie, zodat iedereen optimaal kan recreëren

Een kwalitatieve leefomgeving met voldoende en goed onderhouden parken, speelplekken, natuurgebieden en recreatieve routes is van essentieel belang voor de gezondheid, het welzijn en de leefbaarheid van onze inwoners. We dragen zorg voor de groene infrastructuur, die cruciaal is voor ontspanning, beweging en sociale ontmoeting in de buitenlucht. Door te investeren in toegankelijk en aantrekkelijk openbaar groen, wordt bijgedragen aan de bredere doelstellingen van sport, cultuur en recreatie.

Inhoud

Het programma omvat de ontwikkelingen op het gebied van cultuur, recreatie en sport.

Ontwikkelingen

Exploitatieherziening Sytel

Het nieuwe binnenbad is in maart 2023 geopend en de nieuwe sporthal is per september 2024 in gebruik genomen. Daarom is in 2024 de herziening van de exploitatie opgesteld om in kaart te brengen wat er nodig is aan budget. In 2025 heeft het sportcomplex gedraaid op de nieuwe exploitatie. De uitkomsten van de exploitatie herziening zijn meegenomen in deze meerjarenbegroting. Zie ook bijlage 5.6 voor een uitgebreide toelichting.

Inzet van buurtsportcoaches (Brede Regeling Combinatiefuncties)

In 2025 is de samenwerking met GA! Harderwijk verder voortgezet. Jaarlijks worden afspraken gemaakt en verantwoord volgens de bestaande subsidiestructuur. Tevens is met GA! Harderwijk gekeken hoe de ombuigingen konden worden geëffectueerd. De ombuigingen hebben met name effect op minder inzet voor de gezonde leefstijl.

Vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties ontvangen Cultuurstad, ZorgDat, Educare, Landstede en Veld42 ook nog een subsidie voor inzet op het gebied van cultuur, buurtsportwerk, speciaal onderwijs en Maatschappelijke Zorg. Door de samenwerking met Landstede worden er veel studenten ingezet.

Doorontwikkeling regionale samenwerking op het gebied van sporten, bewegen en gezondheid

In de regio Noord-Veluwe wordt samengewerkt op een aantal onderwerpen. In 2025 is regionaal aandacht geweest voor onder andere aangepast sporten, clubadvies en sociaal veilige sport. Met het GALA en Sportakkoord II is er meer aandacht voor kennisdeling en samenwerking met gezondheid. Er wordt ingezet op meer betrokkenheid van sport binnen het IZA/AZWA.

Gebruik openbare ruimte - beweegroutes

In samenwerking met Athlos zijn er een aantal beweegroutes uitgezet in de stad voor wandelen, hardlopen of skeeleren. In 2025 zijn weer een tweetal nieuwe routes gerealiseerd. Naast de reguliere routes, is er ook aandacht voor specifieke routes, zoals de Beweegroute+ voor senioren en de Beweegroutes op Lorentz (vanuit de Gezonde Werkvloer). Ook is er steeds meer aandacht bij nieuwe projecten voor een gezonde, beweegvriendelijke openbare ruimte.

Stad als Podium

Stad als Podium is de programmerende organisatie voor de jaarronde podiumkunstprogrammering. In 2025 heeft Stad als Podium zowel activiteiten in de stad georganiseerd, als podiumvoorstellingen in het Garnizoen. Daarnaast heeft Stad als Podium popmuziek in Estrado geprogrammeerd en culturele activiteiten in de Catharinakapel.

Kunst- en Cultuurbeleid 2022-2025

In 2025 werd de uitvoering van het kunst- en cultuurbeleid voortgezet, al was hier in verband met ombuigingen minder geld voor beschikbaar. Speciale aandacht was er voor de structureel gesubsidieerde instellingen over de subsidieafspraken die meerdere jaren bestrijken. Ook de samenwerking tussen de culturele instellingen bleef belangrijk.

Sport- & Cultuurwijzer

De Sport- & Cultuurwijzer is geïntegreerd in de GA! Harderwijk-website, afgestemd op het Brede Schoolprogramma. De Sport- & Cultuurwijzer richt zich op alle leeftijdsgroepen, met uitzondering van de 0-6-jarigen. Voor de groep komt er een aanbod vanuit de Brede School, van GA! Harderwijk en van Cultuurstad.

Cultuureducatie

De activiteiten op het gebied van cultuureducatie richtten zich op een gevarieerd aanbod, verspreid over een groot aantal disciplines, en een doorgaande leerlijn voor cultuureducatie in het primair en primair speciaal onderwijs.

Cultuursubsidies inzetten voor sociale beleidsdoelen

Vanaf 2019 ontvangt een aantal culturele instellingen subsidie met als doel dit in te zetten voor het bereiken van beleidsdoelen die samenhangen met het sociaal domein. Intussen richten de meeste structureel gesubsidieerde instellingen zich ook op het sociaal domein.

Bibliotheek Noordwest Veluwe

Door middel van een herziening van de Bibliotheekwet wordt de huidige bevorderingstaak van provincies en gemeenten vanaf de ingangsdatum van die wet (verwacht in 2026) omgezet in een verplichting om ervoor te zorgen dat de toegang tot de openbare bibliotheek wordt gewaarborgd. Hierop hebben we ons in 2025 met de Bibliotheek Noordwest Veluwe voorbereid.

Samenwerking

Binnen de regio Noord-Veluwe werd in 2025 samengewerkt op het gebied van Cultuur en Erfgoed in het Cultuur- en Erfgoedpact, een subsidieregeling van de Provincie Gelderland. Daarnaast werd vanuit deze regio een eenmalige subsidie van de Provincie Gelderland ingezet ter versterking van de culturele en erfgoed-infrastructuur. De huidige subsidies liepen in 2025 af. In 2025 is gestart met een nieuwe pactperiode, looptijd 2025-2028. Organisaties als Cultuurstad en de Popschool organiseerden vanuit het pact veel activiteiten op de Noord-Veluwe.

Erfgoed

Zoals in het collegeprogramma is opgenomen, is in 2025 een erfgoedbeleid opgesteld, waar onroerend erfgoed (monumenten, archeologie), roerend erfgoed (collecties, varend erfgoed) en immaterieel erfgoed in samenkomen.

Verbonden partijen

- Streekarchivariaat Noordwest-Veluwe / Noord-Veluws Archief (NoVA)
- Ontwikkelmaatschappij Vitale vakantieparken

Beleidskaders

- Beleidsnota sport en bewegen "Bewegen doen we samen" 2023-2026 [sportbeleidsnota 2023-2026](#)
- Lokaal Sportakkoord gemeente Harderwijk 2023-2026 [Sportakkoord 2023-2026](#)
- Beleidsnota kunst en cultuur 2022-2025 "Voortbouwen op een stevig fundament".

Taakvelden Programma 5

5.1 Sportbeleid en activering

Portefeuillehouder(s): M. Companjen

Domein: Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Stimuleren sporten en bewegen

Harderwijk is een sportieve gemeente, waarin voor iedereen ruimte is en iedereen zich welkom voelt om te sporten en te bewegen. Wij stimuleren alle inwoners om met plezier een leven lang te sporten en te bewegen. Sportclubs spelen hier een belangrijke rol in. Sport levert een belangrijke bijdrage aan een gezonde leefstijl. Daarnaast is sporten en bewegen een belangrijk middel om sociale doelstellingen te verwezenlijken op het gebied van participatie, leefbaarheid en gezondheid.

Wat gingen we er voor doen?

Stimuleren van sporten en bewegen

Zowel via de vele sportaanbieders en sportverenigingen in gemeente Harderwijk als via GA! Harderwijk, willen wij inwoners inspireren in beweging te komen om zo een gezonde leefstijl te bevorderen. Hierbij gaat het om: ontspanning, presteren, ontmoeten, gezelligheid, verbinding en gezondheid.

- We werken aan het verbeteren van de motorische vaardigheden van kinderen.
- We bevorderen een gezonde en actieve leefstijl, specifiek voor jongeren en senioren.
- We zetten in op voldoende sport- en beweegmogelijkheden in de wijk.
- We versterken de verbinding met zorg.
- We stimuleren talentontwikkeling.

Regulier beleid

Het uitvoeringsprogramma van de sportbeleidsnota 2023-2026 wordt uitgevoerd. Daarnaast sluiten we aan bij het uitvoeringsprogramma van de Nota Sociaal Domein, waar sport als middel ingezet kan worden.

Er wordt nauw samengewerkt met GA! Harderwijk en de vele sportclubs in Harderwijk voor een breed aanbod van activiteiten. De Brede School werkt vanuit de zes wijken als een belangrijke spil binnen de scholen. Vanuit de subsidie School en Omgeving is er extra inzet op zowel het PO als het VO.

Ook is de Sport- en Cultuurwijzer in 2025 doorontwikkeld qua gebruikersvriendelijkheid, om zoveel mogelijk aanbieders, kinderen, maar ook volwassenen en senioren te bereiken.

De bezuiniging op de sporthuldiging is doorgevoerd. De laatste huldiging was in januari 2025, over het sportjaar 2024. Vanaf 2025 wordt er alleen nog persoonlijk een sportpenning uitgereikt door de wethouder, bij een bijzondere sportprestatie.

Sporten beschikbaar stellen voor iedereen

De meeste inwoners zijn prima in staat om uit eigen beweging te sporten of te bewegen. Maar meedoen aan sport en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er moet voor iedereen ruimte zijn om te sporten en te bewegen, ongeacht iemands leeftijd, fysieke of mentale gezondheid, etnische achtergrond, geloof, seksuele geaardheid of sociale positie.

- We zetten in op kennisdeling en deskundigheidsbevordering.
- We stimuleren het aangepast sporten.
- We stimuleren inwoners in kwetsbare situaties om in beweging te komen

Om alle kinderen te kunnen laten meedoen, nemen wij deel aan het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Hierbij bieden wij ook de mogelijkheden voor het zwemdiploma A via het Zwemfonds. De gemeente biedt ook schoolzwemmen aan, waarin leerlingen uit groep 5 en 6 leren Reddend Zwemmen en Survivalzwemmen.

Regulier beleid

Regionaal werken we samen op het gebied van aangepast sporten. Hiervoor is een regionale coördinator aangesteld. Hier is het lokale aanspreekpunt, de inclusief coach, vanuit GA! Harderwijk op aangesloten. Regionaal is de overeenkomst verlengd voor de periode 2026-2028. Lokaal is er, naast de aandacht voor aangepast sporten, ook aandacht voor inclusiviteit en diversiteit in de sport. In 2025 is in dat kader ook de OCIVI (Onze club is voor iedereen) theatervoorstelling uitgevoerd voor sportverenigingen.

We brengen de bestaande minimaregelingen, zoals JeugdFonds Sport en Cultuur en het Zwemfonds onder de aandacht. Daarnaast is GA! Harderwijk afgelopen jaar gestart met het beweegloket, waar volwassenen met een beweegvraag worden doorverwezen naar passend beweegaanbod.

We zijn verbonden aan de ketenaanpakken KnGG (Kind naar Gezonder Gewicht), VnGG (Volwassene naar Gezonder Gewicht) en Valpreventie vanuit het GALA. Sport speelt een belangrijke rol om de doelstellingen te kunnen bereiken. De projectleiders zijn vanuit GA! Harderwijk aangesteld om met verschillende partners het netwerk op te bouwen. Verder is Harderwijk een JOGG-gemeente. JOGG staat voor Gezonde Jeugd Gezonde Toekomst en heeft als doel om kinderen van 0-19 jaar op te laten groeien in een gezonde omgeving.

Inzetten op vitaliteit van sportverenigingen

In de gemeente Harderwijk zijn zowel sportverenigingen als sportaanbieders actief. Voor de uitvoering van het sportbeleid, en omdat verenigd sporten op zich al waardevol is, zijn beiden van belang en zijn we met beide groepen in contact. Voor de sportverenigingen bieden we extra ondersteuning en advies, vanwege het belang van de sociale context van de vereniging, de inzet van vrijwilligers en de specifieke vragen die zij hebben.

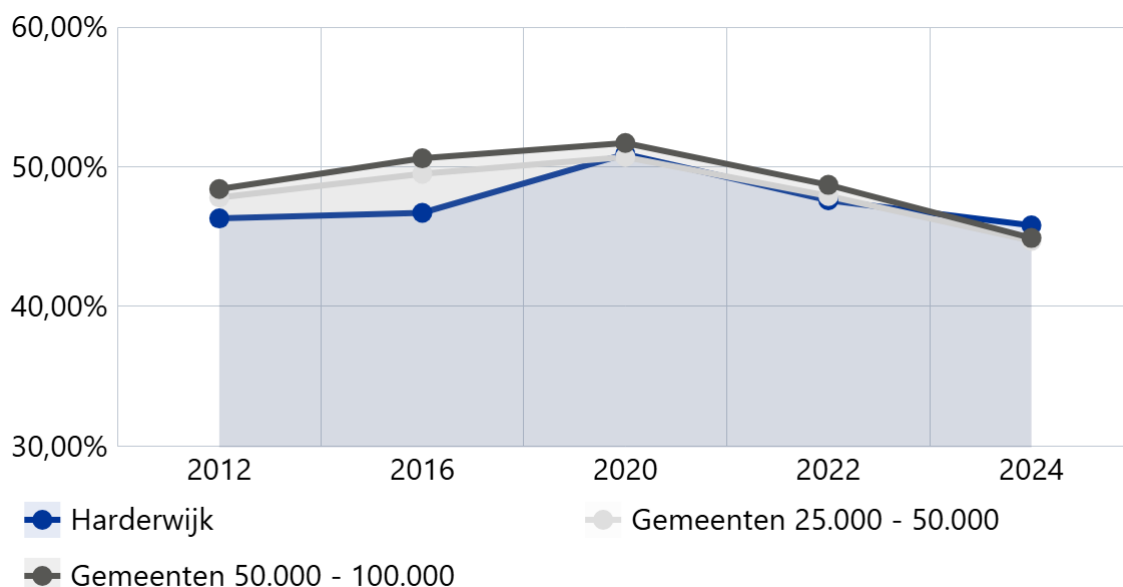
- We adviseren en ondersteunen sport- en beweegclubs.
- We helpen sportverenigingen met het vrijwilligersbeleid.
- We helpen sportverenigingen met het professionaliseren.

Regulier beleid

We zetten in op clubadvisering om zo verenigingen te helpen in hun organisatiekracht en hun vitaliteit. Wij stimuleren deskundigheidsbevordering, organiseren bijeenkomsten, verbinden en faciliteren het netwerk. Ook in 2025 is sterk ingezet op de Sociaal Veilige Sport. Regionaal zetten we ook in op het stimuleren van de sportverenigingen om aan de 4V's te voldoen (Verenigingsbrede gedragscode, Vertrouwenscontactpersoon, Verklaring omtrent Gedrag en Vakkundige trainers/coaches). We hebben in 2025 verenigingen bij elkaar gebracht in een netwerk rondom clusters. Naast de sportparken, ook rondom bijvoorbeeld watersport en binnensport. Daarnaast is er door een trainee een start gemaakt met een onderzoek naar vrijwilligersproblematiek binnen de sportverenigingen.

Verplichte beleidsindicatoren 5.1 Sportbeleid en activering

Niet-sporters

Bron: Meerdere bronnen

Het percentage niet-sporters is na de corona jaren weer gedaald en ligt in Harderwijk op gelijk niveau als het landelijke percentage.

5.2 Sportaccommodaties

Portefeuillehouder(s): M. Companjen

Domein: Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Voldoende en kwalitatief goede sport- en beweegvoorzieningen

Voldoende en goede sportaccommodaties, zowel binnen als buiten, die afgestemd zijn op de wensen van de gebruiker en zo bijdragen aan de ambities van gemeente Harderwijk.

Voldoende en gevarieerde sport- en beweegaanbod in de openbare ruimte om zo sport en bewegen toegankelijk te houden voor alle inwoners van gemeente Harderwijk.

Wat gingen we er voor doen?

Onderhouden van sportfaciliteiten

- Het onderhouden van de buitensportaccommodaties op de diverse in Harderwijk en Hierden gelegen sportparken. Hiermee voldoen we aan de eisen van de sportbonden (o.a. KNAU, KNVB, KNHB) zodat de velden geschikt zijn om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Het onderhouden en beheren/exploiteren van binnensportaccommodaties van de gemeente Harderwijk, inclusief het zwembad, waardoor deze aansluiten bij de ambities vanuit het sportbeleid. De accommodaties dienen te voldoen aan de eisen van het bewegingsonderwijs en zijn geschikt voor verenigingen om wedstrijden te spelen en te trainen.
- Groot onderhoud en verduurzaming van diverse gymzalen en sporthallen om de levensduur van de faciliteiten te verlengen en de kwaliteit te waarborgen.

Regulier beleid

Het onderhoud voor de buitensportaccommodaties is in 2025 conform uitgevoerd, waarmee de velden aan de eisen van de bond voldoen.

Voor de binnensportaccommodaties geldt dat in 2025 succesvol is ingezet op een optimale bezetting en exploitatie van de binnensportaccommodaties en het zwembad. Door naast het reguliere bewegingsonderwijs ook structureel ruimte te verhuren aan Stichting Landstede is de ruimte van de nieuwe sporthal Sytel III goed benut. In het zwembad is een gezonde balans gerealiseerd tussen zwemlessen, verenigingsactiviteiten, doelgroepen en recreatief gebruik. Het sportcomplex is voor al onze inwoners toegankelijk. Deze efficiënte inzet van faciliteiten heeft er niet alleen toe geleid dat verenigingen en scholen op hoog niveau konden sporten, maar zorgde ook voor een jaarafsluiting met meer opbrengsten dan beoogd. Er zijn geen aanvullende duurzaamheidsmaatregelen getroffen aan het sportcomplex omdat het complex al een A+++ energielabel heeft.

Vanuit het MJOP is er onderhoud gepleegd in 2025. Gymzaal Deventerweg is verduurzaamd, er is nieuwe led verlichting geplaatst, de ketels zijn vervangen door elektrische boilers en de zaal beschikt nu over een geheel vernieuwd ventilatiesysteem. Daarnaast zijn er voorbereidingen getroffen voor groot onderhoud aan de kleedruimtes van Sporthal Sytel I.

Activering sport- en beweegvoorzieningen openbare ruimte

- Het uitzetten van een Beweegroute Plus met oefeningen in het Brederopark, speciaal voor senioren. Ook is een Beweegroute in Hierden voorbereid en eind 2025 gerealiseerd, die in 2026 officieel geopend wordt.

Specifiek beleid

In 2025 is de Beweegroute in Hierden gerealiseerd. Naast de Beweegroute in Hierden is ook de Beweegroute+ in het voorjaar van 2025 officieel geopend, met een groep senioren. De Beweegroute in Tweelingstad-Slingerbos is op het moment in voorbereiding voor realisatie in 2026.

Groot onderhoud voetbalvelden

Onder categorie A van de ombuigingen valt het stoppen met lijnen zetten op de sportvelden vanaf 2025. Met VVOG en VV Hierden moet gekeken worden hoe deze werkzaamheden zelf opgepakt kunnen worden.

Specifiek beleid

Met VVOG en VV Hierden is afgestemd dat de gemeente de belijning blijft zetten. Hiervoor is binnen het vrijwilligersbestand geen capaciteit. De verenigingen ontvangen hiervoor jaarlijks een factuur.

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

De stad als podium presenteren

We willen culturele initiatieven en creatief ondernemerschap benutten als motor voor economische spin-off op basis van de rijke historie van de gemeente Harderwijk en het historisch centrum. Wij willen de stad als podium presenteren en gebruiken.

Wat gingen we er voor doen?

Professionaliseren van de Popschool

De afgelopen jaar is de Popschool verder geprofessionaliseerd. De Popschool heeft steviger ingezet op uitbreiding van hun labels, naast hun core business, de muzieklessen. De koers die de Popschool heeft ingezet met labels zoals U-Create, Poppunt Harderwijk, Popschool Harderwijk e.a. helpt om gericht de culturele doelgroepen te bereiken. Er is nauwere samenwerking gezocht met onderwijs, vrije tijd en het sociaal domein.

Nieuw beleid

In 2025 heeft de Popschool de structurele subsidie gebruikt om de gevolgen van de wet DBA op te vangen en heeft de vergoeding van haar docenten kunnen verhogen richting een marktconform tarief.

Wat wilden we bereiken?

Een cultureel verrijkte openbare ruimte

Wij willen kunst en cultureel erfgoed benutten om de uitstraling, betekenis en kwaliteit van de openbare ruimte in Harderwijk en Hierden te versterken. We willen dat kunst voor inwoners, bezoekers en bedrijven toegankelijk is. Kunst kan daarnaast ook een middel zijn voor de beleving van en een dialoog over maatschappelijke kernwaarden.

Wat gingen we er voor doen?

Onderhouden kunst in de openbare ruimte

Onderhoud van beeldende kunst in de openbare ruimte en benutting van erfgoed om de kwaliteit van de openbare ruimte te versterken.

Regulier beleid

Ook in 2025 zijn de kunstwerken in de openbare ruimte onderhouden door de Kunstwacht.

Wat wilden we bereiken?

Een kwalitatief goed en divers cultureel aanbod

We zetten in op professionele culturele instellingen die een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers en Hierdenaren verzorgen en daarvoor optimaal samenwerken, zowel onderling als met amateurkunstinstellingen.

Wat gingen we er voor doen?

Realiseren van een kwalitatief en toegankelijk cultureel aanbod

Een kwalitatief goed, divers, samenhangend en laagdrempelig aanbod voor alle Harderwijkers en Hierdenaren. Benutting van culturele initiatieven als motor voor economische spin-off en de stad als podium, op basis van de rijke historie van gemeente Harderwijk en het historisch centrum.

Regulier beleid

In 2025 hebben de culturele organisaties gezorgd voor een jaarronde stadsprogrammering. Soms in de stad via festivals en activiteiten, maar ook via cursussen, cultuureducatieve activiteiten, voorstellingen en tentoonstellingen. In 2025 trokken de Harderwijkse musea meer dan 100.000 bezoekers naar de binnenstad.

Omgaan met budgetverlaging

Onder categorie A van de ombuigingen valt het terugbrengen van het budget voor activiteiten voor specifieke doelgroepen. Eveneens is onder categorie A opgenomen het verlagen van het budget voor aankoop en onderhoud van beeldende kunst (het betreft hier binnenkunst uit de gemeentelijke kunstcollectie).

Specifiek beleid

De bezuinigingen zijn doorgevoerd in 2025 en de gevolgen zijn besproken met de betreffende organisaties. De ombuigingen op de grote culturele partners zijn gedeeltelijk teruggedraaid, omdat de continuïteit van bepaalde culturele activiteiten onder druk kwamen te staan.

Wat wilden we bereiken?

Inwoners de kans geven zelf deel- en kennis te nemen van culturele activiteiten

Het goede voorzieningen- en activiteitsniveau op het gebied van kunst en cultuur stimuleert bewoners en bezoekers van gemeente Harderwijk om kennis te nemen van en deel te nemen aan een breed palet van culturele activiteiten. De inzet van vrijwilligers blijft daarbij noodzakelijk, zeker met het oog op de ombuigingen. Het is daarom ook in 2025 belangrijk om vrijwilligers te vinden en te behouden. Kunst en cultuur zijn een belangrijke manier om deelname aan de samenleving te bevorderen. Wij stimuleren talentontwikkeling van de jeugd en faciliteren de relatie tussen kunst, cultuur en het onderwijs. Na de fusie worden via de Stichting Stad als Podium (voorheen Stad als Podium en Stichting Podia Harderwijk) de podiumkunsten ondersteund, met diverse activiteiten en uitvoeringen op locaties in de stad, Estrado, De Catharinakapel en Het Garnizoen (gevestigd in het Bouw en Infra Park).

Wat gingen we er voor doen?

Ondersteunen amateurkunst

Versterken ondersteuning amateurkunstbeoefening

Regulier beleid

Via diverse subsidies voor culturele activiteiten en deskundigheidsbevordering is de amateurkunst in Harderwijk en Hierden ondersteund in 2025.

Stimuleren culturele ontwikkeling

Stimulering van cultuureducatie en talentontwikkeling.

Regulier beleid

Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in doorgaande leerlijnen en talentontwikkeling, in samenwerking met onze culturele partners. Voorbeelden zijn de doorontwikkeling van U-Create, Poppunt Harderwijk, een samenwerking tussen de Popschool en Stad als Podium, en een doorgaande leerlijn met o.a. de Mess. Met name Cultuurkust, Kunst na Arbeid en de Popschool hebben met hun educatieve programma's en activiteiten een groot en divers publiek bereikt in Harderwijk en Hierden. In 2025 heeft de Popschool met behulp van de structurele subsidie haar docenten meer marktconform kunnen betalen en het aanbod kunnen uitbreiden. Hierdoor is de Popschool verder geprofessionaliseerd.

Besluit nemen over de realisatie van een binnenpodium

In het collegeprogramma is opgenomen het voornemen van het college om in 2025 een definitief besluit aan de raad voor te leggen over de vraag of er een binnenpodium ('middentheatervoorziening') moet worden gerealiseerd, en zo ja, wat voor voorziening dat dan moet zijn. Bij de kadernota 2025-2028 is hiervoor geld beschikbaar gesteld en kan in 2025 het advies richting de Raad komen.

Nieuw beleid

In oktober 2025 heeft de raad kaders vastgesteld waaraan een podiumvoorziening voor Harderwijk moet voldoen: enerzijds ging dit om het beschikbaar stellen van budget (reserve Theater), anderzijds om functionele en inhoudelijke criteria. Binnen deze kaders heeft het college in februari 2026 voor een podiumvoorziening gekozen die binnen dit budget verbeterd wordt om te voldoen aan de criteria zoals bepaald door de raad. Hierbij is gekozen voor de locatie op het Bouw- en Infrapark in Harderwijk. Dit zal nu verder verkend gaan worden.

5.4 Musea

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

Het verleden van Harderwijk en Hierden waarborgen voor de toekomst

Door middel van subsidies voor musea, exposities, archeologie, heemkunde en historische archieven willen wij de geschiedenis en gebruiken van Harderwijk en Hierden en de omliggende regio onderzoeken, presenteren en bewaren voor alle Harderwijkers, Hierdenaren en toekomstige generaties.

Wat gingen we er voor doen?

In stand houden Streekarchivariaat

Tevens wordt het Streekarchivariaat in stand gehouden. Het SNWV beheert onder andere de overgebrachte archieven van de gemeente en voert de dienstverlening uit ten aanzien van deze archieven. Veelvuldig geraadpleegde archieven kunnen worden gedigitaliseerd voor raadpleging. Daarnaast voert het SNWV ook toezicht uit op het informatie- en archiefbeheer van de gemeente.

Regulier beleid

Per juli 2025 is het Noord-Veluws Archief (NoVA) officieel een feit. De acht deelnemende gemeenten, waaronder Harderwijk, hebben formeel het besluit tot oprichting van de nieuwe GR genomen. Daarmee is een robuuste toekomstgerichte archiefdienst voor de regio ontstaan, die de duurzame toegankelijkheid van betrouwbare informatie waarborgt.

Bijdragen aan de toegankelijkheid van de lokale geschiedenis

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt voorzien in de toegankelijkheid van de geschiedenis van gemeente Harderwijk door middel van een permanente tentoonstelling hierover in het Stadsmuseum, in de toegankelijkheid van tijdelijke tentoonstellingen over geschiedenis en (moderne) kunst in het Stadsmuseum.

Regulier beleid

Het Stadsmuseum, Herderewich en diverse (vrijwilligers)organisaties hebben in 2025 aandacht besteed aan de geschiedenis van Harderwijk via tentoonstellingen en activiteiten.

5.5 Cultureel erfgoed

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

Het cultureel erfgoed bewaren, onderzoeken, versterken en zichtbaar maken

Het behouden en beschermen van de historische gebouwen, archeologische vindplaatsen en de cultuurlandschappen van Harderwijk en Hierden en deze, waar mogelijk, toegankelijk en zichtbaar te maken.

Wat gingen we er voor doen?

Beoordelen omgevingsvergunningen

De aanvragen voor een omgevingsvergunning voor het wijzigen/verbouwen van een beschermd gemeentelijk of rijksmonument, worden voor advies voorgelegd aan de commissie omgevingskwaliteit en inhoudelijk beoordeeld. Er wordt toezicht gehouden op de verleende omgevingsvergunning.

Regulier beleid

Er zijn in 2015 diverse vergunningsaanvragen voor het wijzigen en verbouwen van monumenten behandeld en verleend, waaronder de verbouw van het pand Academiestraat 14 (rijksmonument) ten behoeve van de vestiging van het Marius van Dokkum Museum.

Subsidiëren van onderhoud aan monumenten

Het verstekken van subsidies voor onderhoudswerkzaamheden van gemeentelijke monumenten en bepaalde rijksmonumenten.

Regulier beleid

In 2025 zijn er in totaal 32 (voorlopige) subsidies verstrekt, voor onderhoud en restauratie van gemeentelijke monumenten. Daarnaast is er een subsidie verleend voor de restauratie van de wieken en de kap van molen De hoop (rijksmonument).

Zorg dragen voor archeologie en cultuurhistorisch behoud

Cultuurhistorische waarden, zoals monumenten, karakteristieke/beeldbepalende gebouwen, landschapselementen en archeologische vondsten, worden waar mogelijk behouden, herbestemd en geïntegreerd in nieuwe woon- en werkgebieden.

Regulier beleid

In het kader van de herontwikkeling van Kranenburg is onderzocht of een aantal karakteristieke panden herbestemd kunnen worden. Dit onderzoek wordt in 2026 voortgezet.

Ondersteunen van de monumentencommissie

Ondersteuning van de monumentencommissie/ Commissie Ruimtelijke Kwaliteit.

Regulier beleid

Er zijn diverse adviezen door de monumentencommissie (huidige commissie omgevingskwaliteit) uitgebracht.

Waarderen van cultuurhistorische locaties

Het (laten) inventariseren, waarderen en selecteren van cultuurhistorische waarden van gebouwen, archeologische vindplaatsen en overige locaties/elementen.

Regulier beleid

Er zijn in 2025 geen algemene inventarisaties uitgevoerd met uitzondering van een onderzoek naar Post '65 erfgoed en onderzoek in kader van de actualisatie van de archeologische waarden- en verwachtingenkaart.

Aanwijzen van gemeentelijke monumenten

Het aanwijzen van gebouwen en bouwwerken als beschermd gemeentelijk monument. Dit gebeurt door middel van inventarisaties en onderzoek op basis van een door het college en/of raad vastgestelde agenda, of op verzoek van een eigenaar of belangenorganisatie.

Specifiek beleid

Het onderzoek naar gebouwd erfgoed uit de Post '65 periode (1965-1990) is afgerond en heeft geresulteerd in een groslijst van gebouwen en structuren die nader onderzocht zouden moeten worden. Dit nadere onderzoek zal als maatregel worden opgenomen in het deelomgevingsprogramma erfgoed. Er zijn in 2025 geen nieuwe gemeentelijke monumenten aangewezen.

Publiek informeren en voorlichten

Het geven van informatie en voorlichting over (de instandhouding) van monumenten en archeologische vindplaatsen. Dit doen we ondermeer door middel van de gemeentelijke website, informatieborden in de openbare ruimte en het zichtbaar maken van archeologische vondsten in de openbare ruimte. Tevens subsidiëren we de organisatie van de Open Monumentendag.

Regulier beleid

In de dagelijkse werkzaamheden is voorlichting gegeven aan inwoners en monumenteigenaren. Op 13 en 14 september 2025 heeft de Open Monumentendag in Harderwijk en Hierden plaatsgevonden.

Onderhouden van monumenten in gemeentelijk eigendom

Het onderhouden van beschermde rijks- en gemeentelijke monumenten in eigendom, zoals de Vischpoort, Oude Stadhuis, de stadsmuren, Smeepoort en Catharinakapel. Het onderhoud vindt plaats op basis van het meerjarenonderhoudsplan (MJOP).

Regulier beleid

In 2025 is aan diverse monumenten in gemeentelijk bezit onderhoud gepleegd, waaronder een deel van de stadsmuren en Klooster 4.

Inventariseren en waarderen van interieurs

Als uitvoering van de Visie religieus erfgoed worden, in overleg en afstemming met de betrokken eigenaren, de interieurs en roerende zaken van 5 kerkgebouwen geïnventariseerd en gewaardeerd. De kerkeigenaren krijgen op deze manier inzicht en waardering voor het interieur en bijzondere roerende zaken van de kerkgebouwen.

Specifiek beleid

Het inventariseren en waarderen van kerkinterieurs heeft nog niet plaatsgevonden. Dit zal in 2026 worden opgepakt.

Actualiseren archeologische verwachtingenkaart

In 2025 wordt de archeologische waarden- en verwachtingenkaart uit 2011 geactualiseerd

Specifiek beleid

Het concept van de geactualiseerde archeologische waarden - en verwachtingenkaart is gereed. In 2026 zal het worden afgerond.

Opstellen van erfgoedbeleid

In samenwerking met de erfgoedorganisaties, inwoners, eigenaren en gebruikers stellen we een erfgoedbeleid op, waarin behoud en omgang met onroerend erfgoed (o.a. monumenten, archeologie) roerend erfgoed (o.a. varend erfgoed) en immaterieel erfgoed (o.a. volksgebruiken) samenkomen.

Nieuw beleid

Het erfgoedbeleid is een deelprogramma, als uitwerking van de vastgestelde Omgevingsvisie gemeente Harderwijk 2040. In 2025 is gestart het deelprogramma erfgoed gestart. Het deelprogramma erfgoed is op 10 maart 2026 vastgesteld.

Het onderzoeken, inventariseren en waarderen van bouwwerken en structuren uit de Post "65 periode (1965-1990)

Het onderzoeken, inventariseren en waarderen van bouwwerken en structuren uit de Post "65 periode (1965-1990)

Specifiek beleid

Het onderzoek naar gebouwd erfgoed uit de Post '65 periode (1965-1990) is in 2025 afgerond. Dit heeft geresulteerd in een groslijst van nader te onderzoeken gebouwen en structuren. Het nadere onderzoek wordt als maatregel opgenomen in het deelprogramma erfgoed.

5.6 Media

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg & W. Mazier

Domein: Mens & Maatschappij

Wat wilden we bereiken?

[Verzorgen van een goede informatievoorziening voor de inwoners](#)

Tot dit taakveld behoren de lasten en baten die te maken hebben met de openbare bibliotheek, de Cultuurwijzer, de lokale media en de verzekeringen en de onroerendzaakbelasting van de culturele instellingen. Al deze zaken hebben betrekking op een goede informatievoorziening van de inwoners van Harderwijk en Hierden. Mogelijk zullen in de nabije toekomst kostenoverwegingen leiden tot een aangepast aanbod. Gemeenten zijn wettelijk verplicht, de toegang van hun inwoners tot een openbare bibliotheek te bevorderen. Vanaf de ingangsdatum van de nieuwe Bibliotheekwet zal deze verplichting veranderen in de verplichting de toegang tot een openbare bibliotheek met een in de wet bepaald voorzieningenniveau te waarborgen.

Wat gingen we er voor doen?

[Subsidiëren van de bibliotheek](#)

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de openbare bibliotheek in stand gehouden door de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe.

Regulier beleid

In 2025 is, door middel van subsidies en andere bijdragen, de Stichting Bibliotheek Noordwest Veluwe in stand gehouden. De Bibliotheek heeft, mede door de samenwerking met Cultuurkust, een toenemend aantal bezoekers ontvangen in de Kinderboekenweek. Het convenant 'Taalhuis - basisvaardigheden voor iedereen' is ondertekend door 4 gemeenten (Harderwijk, Nunspeet, Ermelo en Putten). Daarin wordt de samenwerking versterkt tussen de Bibliotheek, gemeenten, welzijn en Landstede. In Harderwijk is de Bibliotheek veel meer de wijken ingegaan, aansluitend bij de wijkgerichte gezinsaanpak. Ook is aangesloten bij het Financieel Trefpunt, om beter aan te sluiten bij de inwoners in de wijken. Een beweging die past bij de nota sociaal domein. De Peuterbieb, dat in 2024 is gestart, heeft een goed vervolg gekregen in 2025. Vanwege de ombuigingen is de Bibliotheek op maandagochtend tegenwoordig onbemand, maar wel open voor publiek. Ook zit de Bibliotheek met de collectie nog onder de norm van 1,5 boek per inwoner.

[Subsidiëren van Stichting Veluwe FM](#)

Door middel van subsidies en andere bijdragen wordt de Stichting Veluwe FM in stand gehouden.

Regulier beleid

In 2025 zijn, door middel van subsidies en andere bijdragen, de Stichting Veluwe FM in stand gehouden.

[Organiseren Cultuurwijzer](#)

De Cultuurwijzer maakt het voor kinderen, jongeren en volwassenen mogelijk om laagdrempelig kennis te maken met verschillende vormen van kunst en cultuur.

Regulier beleid

De Sport- & Cultuurwijzer is weer ingezet en hierdoor hebben veel kinderen op een laagdrempelige manier kennis kunnen maken met het sport - en culturaanbod in Harderwijk.

[Voorbereiden op de wettelijke zorgplicht](#)

Samen met de bibliotheek voorbereiding op de wettelijke zorgplicht die de gemeente vanaf de ingangsdatum van de nieuwe Bibliotheekwet zal hebben.

Specifiek beleid

Dit jaar werken wij (opdrachtgevende gemeenten Harderwijk, Putten, Nunspeet en Ermelo en de bibliotheek) toe naar een nieuw meerjarenplan. Ook herzien we de opdrachtformulering in voorbereiding op de nieuwe zorgplicht die in 2027 in werking treedt.

[Open-Plus concept invoeren bij de bibliotheek](#)

De bibliotheek heeft met het Open-Plus concept positieve ervaring opgedaan in de vestiging in Putten. Door de bibliotheek (voor leden) doorlopend open te stellen, kan worden tegemoetgekomen aan de dringende behoefte van met name scholieren en studenten aan een rustige werkplek. Hiermee zal de bibliotheek 24/7 opengesteld worden.

Nieuw beleid

De verbouwing is in 2025 gestart en zal in 2026 afgerond worden, waarmee het Open-Plus concept in 2026 in gebruik genomen kan worden. Hierdoor is de bibliotheek 24/7 toegankelijk voor inwoners.

5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie

Portefeuillehouder(s): M. Pijnenburg

Domein: Stad & Omgeving

Wat wilden we bereiken?

[Een verzorgde en goed functionerende openbare ruimte](#)

De gemeente levert een verzorgde basiskwaliteit en een goed functionerende openbare ruimte. Hiervoor maken we gebruik van vijf thema's om samen met inwoners en bedrijven de Stad kleur te geven.

Wat gingen we er voor doen?

[Plantsoenkwaliteit handhaven](#)

Het plantsoen jaarrond op kwaliteitsniveau B. Onder kwaliteitsniveau B wordt verstaan: een vorm van onkruidbeheersing waarbij de nadruk ligt op de technische kwaliteit en beeldkwaliteit (beperkte mate van onkruid, de maximale hoogte is 30 cm). De jaarlijkse noodzakelijke vervanging realiseren. Dit betekent ca. 35.000 m2 plantsoen en ca. 95 bomen.

Regulier beleid

Het groenonderhoud is volgens de afspraken uitgevoerd waarbij we voor thema natuurlijk duurzaam nog meer groen natuurlijker ingericht hebben. Dit door ombouw van gazons naar kruidenbermen maar ook door het toevoegen van struiken in deze kruidenbermen. Voor het thema gezondheid en vitaliteit springt de ombouw van Biezenplein eruit. Op dit parkeerterrein hebben we 23 bomen in speciale voorzieningen geplant. Hierdoor is de plek ook in de toekomst een gezondere plek met minder hitte en wateroverlast. De bestrijding van exoten gaat voorspoedig. Door omvormen naar natuurlijker groen en bestrijding merken we dat de hoeveelheid eikenprocessierups en japanse duizendknoop elk jaar verder afneemt.

Handhaven van een veilige speelomgeving

Alle beheer maatregelen die we nemen aan de hand van de vijf thema's vastgesteld in het Integrale beheerplan openbare Ruimte 'Samen kleuren we de stad'

- natuurlijk duurzaam
- eenvoud en differentiatie
- burger en bedrijfsinitiatieven
- iedereen doet mee
- Gezondheid en vitaliteit

Regulier beleid

Voor 2025 zijn de speelplekken conform het beheerplan en met behulp van de vijf thema's uitgevoerd. Door personele capaciteit hebben we minder toestellen kunnen vervangen dan gepland. De veiligheid van de toestellen voldoet aan de eisen.

Invulling geven aan ombuigingen

In categorie A en B van de ombuigingen is een taakstelling opgenomen voor beheer en onderhoud groen. De ombuigingen zijn ingevuld door eerst te kijken naar

1. het verwijderen van niet essentiële voorzieningen,
2. stoppen met niet wettelijke taken en commerciële activiteiten,
3. bezuinigen op esthetiek en netheid
4. aanpassingen in technisch onderhoud en als laatste pas uitstellen van vervanging.

Voor de jaarschijf 2025 is dit ingevuld door voor groen:

Te stoppen met Stads Idee, het laten sponsoren van de Boomfeestweek, te stoppen met plaatsing van hek rondom nieuwe aanplant in het bos, de inspecties van speeltoestellen te versoberen, het opheffen van de stelpost groen en het versoberen van groen door het toepassen van goedkoper groen.

Specifiek beleid

De daadwerkelijke invulling van de taakstelling is voor 2025 en 2026 vastgesteld. Tevens is deze invulling voor het taakveld groen ook gerealiseerd.

Wat wilden we bereiken?

Goed onderhouden en stabiele natuurterreinen

Stabiele natuurterreinen waarin de verschillende functies; natuur, recreatie en houtoogst op een maatschappelijk verantwoorde wijze tot hun recht komen en voor toekomstige generaties geborgd zijn. Net als in het stedelijk beheer maken we ook in het beheer van de natuurterreinen gebruik van vijf thema's. Doel van deze thema's is het bevorderen van de realisatie van de doelen in het integrale gemeentelijke beleid.

Wat gingen we er voor doen?

Het onderhouden van de gemeentelijke natuurterreinen

Dit betekent de volgende werkzaamheden:

- Het beheer en onderhoud van de gemeentelijk natuurterreinen (met name bossen) waarbij de Natuur, recreatie en houtoogst de drie pijlers zijn
- De jaarlijkse noodzakelijke dunning realiseren, (100 ha met gemiddelde meerjaren opbrengst van c.a. 1.100 m3 per jaar);
- Uitvoering van Faunabeheerplan (Prov. Gelderland)

Regulier beleid

Het jaarlijks onderhoud is conform de gestelde plannen grotendeels uitgevoerd. Door een aantal droge zomers hebben we minder heidebeheer uitgevoerd. De inkomsten waaronder houtoogst zijn gerealiseerd. Ook dit jaar hebben we weer hout uit eigen bossen gebruikt voor diverse doeleinden waaronder de vogelhuisjes, broodplanken en speeltoestellen. De wolf heeft ook in Harderwijk zijn intrede gedaan met helaas dit jaar het trieste incident met een hond. We hebben ingezet op meer en heldere informatie over de wolf. Mooi is om te vertellen dat sinds decennia we weer een broedpaar grauwe klauwier met jongen hebben.

Oude uitkijktoren vervangen

De oude uitkijktoren in het bos is inmiddels verwijderd. Samen met de provincie zijn we de vergunningprocedure gestart voor de bouw van een nieuwe uitkijktoren.

Specifiek beleid

Door vergunning verlening rondom stikstof en de seizoenen waarin we de werkzaamheden kunnen uitvoeren is de bouw verplaatst naar kwartaal 1 van 2026.

Wat wilden we bereiken?

Het stimuleren van lokale initiatieven

Daarnaast stimuleren we bewoners en bedrijven om zelf initiatieven op te pakken en uit te voeren. Zo houden we de dynamiek die in de afgelopen periode is ontstaan vast. Om onze doelen te bereiken maken we gebruik van vijf thema's: Natuurlijk Duurzaam, Burger en Bedrijfsinitiatieven, Eenvoud en Differentiatie, Gezondheid en Vitaliteit en Iedereen doet mee.

Totaaloverzicht Programma 5

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Realisatie 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting incl. wijzigingen 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Baten					
TV51 TV51 Sportbeleid en activering	328	308	320	300	-20
TV52 TV52 Sportaccommodaties	2.545	2.302	2.361	2.508	148
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	13	53	93	52	-41
TV54 TV54 Musea	84	86	86	87	1
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	245	169	169	214	45
TV56 TV56 Media	184	0	47	47	0
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	119	133	145	228	83
Totaal Baten	3.517	3.050	3.220	3.436	216
Lasten					
TV51 TV51 Sportbeleid en activering	-1.150	-1.133	-1.122	-1.035	86
TV52 TV52 Sportaccommodaties	-4.382	-5.044	-5.347	-5.264	83
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	-3.257	-3.136	-3.202	-3.046	156
TV54 TV54 Musea	-1.057	-920	-1.163	-1.121	42
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	-827	-618	-724	-700	24
TV56 TV56 Media	-1.086	-901	-1.001	-990	11
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.240	-5.459	-6.287	-5.102	1.184
Totaal Lasten	-17.000	-17.213	-18.845	-17.258	1.587
Onttrekkingen					
TV52 TV52 Sportaccommodaties	375	165	407	406	0
TV53 TV53 Cultuurpres. cultuurprod. cultuurpart.	311	111	71	68	-3
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	67	77	108	108	0
TV57 TV57 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	9	0	17	17	0
Totaal Onttrekkingen	763	353	603	599	-4
Stortingen					
TV52 TV52 Sportaccommodaties	-46	-450	-904	-904	0
TV55 TV55 Cultureel erfgoed	-5	-12	-12	-12	0
Totaal Stortingen	-51	-462	-916	-916	0
Gerealiseerd resultaat	-12.771	-14.273	-15.938	-14.139	1.799

Financiële analyse jaarrekening 2025 ten opzichte van begroting 2025

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Begroting incl. wijzigingen 2025	Realisatie 2025	Resultaat 2025
Baten	3.220	3.436	216
Lasten	-18.845	-17.258	1.587
Onttrekkingen	603	599	-4
Stortingen	-916	-916	0
Gerealiseerd resultaat	-15.938	-14.139	1.799

Het resultaat van programma 5 is als volgt te verklaren

Taakveld (Bedragen x 1.000)	Ondewerp	Bedrag afwijking	Verwijzing toelichting
	Onderhanden werken (regulier en budget neutraal)	916	1
	Kapitaallasten	150	2
5.1	Beweegcoach	41	3
5.2	SPUK Sport	61	4
5.2	Verhuur ruimtes en sportzalen De Sypel	61	5
5.3	Lagere subsidies en minder kunst aangekocht	57	6
5.4	Minder uitgaven erfgoedbeleid	21	7
5.5	Overschot budget monumentensubsidie	26	8
5.5	Lagere energiekosten voor het oude stadhuis	37	9
5.7	Onderhoud groen- en speelvoorzieningen	189	10
5.7	SNL subsidie en compensatie herplant bomen	94	11
5.7	Inhuur groen beheer en onderhoud	72	12
5.7	Stadsidee	27	13
	Diversen	48	
	Totaal	1.799	

Verklaring van de afwijkingen programma 5

1. Een totaaloverzicht van onderhanden werken wordt weergegeven in hoofdstuk 4.6. Een bedrag van € 898.300,- heeft betrekking op een neutrale overheveling van diverse budgetten vergroeningen / meekoppelkansen begroot op taakveld 5.7 Openbaar groen die gedekt zijn uit de bestemmingsreserve duurzaamheidsfonds vanuit taakveld 7.4 Milieubeheer. Dit levert op programma 5 een voordeel op € 898.300,- en op programma 7 een nadeel van € 893.000,-.
2. Op de kapitaallasten zit een voordeel van afgerond € 150.000,-. Dit wordt veroorzaakt doordat de werkelijke omslagrente lager uitviel dan begroot en daardoor bijgesteld moet worden. Voor een verdere uitleg wordt verwezen naar het renteschema in de paragraaf Financiering.
3. De activiteiten vanuit open club- en sportbeleid wisselen per jaar. Er is in 2025 geen beweegcoach ingezet.
4. Sinds 1 januari 2019 geldt de BTW - sportvrijstelling. Hierdoor is de btw op deze kosten niet verrekenbaar via de aangifte maar is deze btw kostprijsverhogend. Via de SPUK Sport worden gemeenten gecompenseerd voor dit btw verlies. Doordat de vaststelling hoger uitgevallen is dan het voorschot, leidt dit in 2025 tot een extra opbrengst van € 61.000,-. Belangrijk om te noteren is dat de SPUK sport nog steeds ter discussie staat voor de komende jaren. Uit de Webinar "Vereniging Sport en Gemeenten" is er de verwachting dat de regeling voor 2026 in huidige vorm zal doorgaan. Het nieuwe kabinet kan verandering in brengen op de regeling en het voortbestaan hiervan.
5. In 2025 is er een overschot van € 124.000,- op de verhuur van ruimtes aan onder andere Landstede, sportcafé en GA! Hier tegenover staat een nadeel van € 63.000,- op de verhuur van zalen. Netto levert dit een resultaat van € 61.000,- op inkomsten uit verhuur. Reden hiervoor is dat vanwege de nieuwbouw Sypel het bezoekersaantal structureel hoger ligt.
6. Er is minder subsidie aangevraagd op de subsidieregeling eenmalige activiteiten subsidies welzijn, cultuur, sport en zorg en op de subsidie regeling impuls culturele sector. Voor 2026 zijn de subsidieplafonds verlaagd, waarmee een deel van de ombuigingen gerealiseerd wordt. Verder is er minder kunst aangekocht.

7. Er zijn minder uitgaven gedaan voor archeologie/erfgoed.
8. Er is een overschot op het budget monumentensubsidie dat een koppeling heeft met de bestemmingsreserve Monumenten. Er wordt volgens de reguliere werkwijze bij de jaarrekening voorgesteld om € 25.743,- toe te voegen aan de Bestemmingsreserve Monumenten. Zie het raadsvoorstel bij de jaarrekening voor het beslispunt en bijbehorende argumentatie.
9. De energielasten voor het oude Stadhuis vielen lager uit. Het voordeel gas en energie zit in de lagere energie prijzen ten opzichte van vorig jaar door een voordelige aanbesteding. Dit heeft een incidenteel karakter en zal komende jaren zich naar verwachting niet meer voor gaan doen door de stijgende netbeheerkosten op elektra en gas.
10. Er is afgerond € 189.000,- minder uitgegeven aan onderhoud, met name het meerjarig groen onderhoud in de Wijken (€ 55.000,-) en aan de speelvoorzieningen (€ 91.500,-).
11. Er is via het Subsidiestelsel Natuur en Landschap € 54.000,- meer aan subsidiegelden binnengehaald voor behoud en ontwikkeling van (agrarisch) natuurgebied en -landschap. Daarnaast leidt een ontvangen compensatie voor de herbeplanting van bomen tot een voordeel van € 40.000,-.
12. Er zijn minder uitgaven gedaan door dat we minder hebben ingehuurd voor het uitvoeren van boominspecties, dit had te maken met technische problemen met de inspectiesoftware. Er is € 10.000,- aan inzet gepleegd, t.o.v. € 45.000,-budget). De boominspecties worden in 2026 weer opgepakt.
13. Voor de uitvoering van het Stadsidee was € 27.000,- niet besteed van het beschikbare budget. Dit komt doordat de werkzaamheden nog doorlopen in 2026.

